



Akureyrarbær
Fræðslusvið

Móttökuhandbók

Vinnuskjal fyrir grunnskóla Akureyrarbæjar.

Ingibjörg Margrét Magnúsdóttir

Móttaka nemanda í skóla

Eins og gengur og gerist með nemendum skólanna er allur háttur á því hvenær og með hve miklum fyrirvara við fáum erlenda nemendum í skólana okkar. Stundum vitum við að von er á nemendum með góðum fyrirvara en þeir geta líka mætt í skólann, öllum nær því að óvörum.

Áður en nemandi mætir í bekk þurfum við að finna tíma til fundar með kennsluráðgjafa-íslenska sem annað mál hjá fræðsluviði, umsjónarkennurum, skólastjórnanda, fulltrúa frístundar/félagsmiðstöðva og foreldrum og nýjum nemanda. Einnig er mjög gott að fá hjúkrunarfræðing skólans í móttökuvíðtal þar sem bólusetningavottorð og annað þurfa að berast til þeirra.

Athuga þarf hvort nauðsynlegt sé að hafa túlk með á fundinum, ganga frá bókun túlks ef þarf túlk. Alþjóðastofa uppfærir túlkalista yfir þá túlka sem starfa fyrir Akureyrarbæ. Hér má sjá túlkalista sem er í gildi haustið 2021: <https://www.akureyri.is/is/thjonusta/velferd-og-fjolskyldan/althjodastofa/tulkalisti-althjodastofu>

Ef túlkur fæst ekki er einnig hægt að nýta sér fjartúlkun/símatúlkun frá Alþjóðasetri í Reykjavík: <http://www.asetur.is/>

Móttökuvíðtöl eru ítarlegri fyrir erlenda nemendum en aðra. Við þurfum ýmsar viðbótarupplýsingar, s.s. hvort er búið að sækja um kennitölu, tungumálakunnáttu, menningu og trú, fyrri skólagöngu, færni í sundi o.fl.

Hér má sækja eyðublað til að nota í fyrsta víðtali: <https://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2021/12/Mottokuvitdal.pdf>

Gott er að spyrja út í eftirfarandi atriði í móttökuvíðtali:

- Fjölskylda nemandans
- Áhugamál og skapgerð nemandans
- Skólasaga, einkunnir, greiningargögn o.fl.
- Sterkar og veikar hliðar nemandans
- Færni nemandans í lestri, móðurmáli og öðrum tungumálum
- Viðhorf og færni í öðrum námsgreinum
- Sundfærni - kanna stöðu nemanda og viðhorf til þess að fara í sturtu með bekkjarfélögum
- Viðhorf nemandans til þess að vera hér á landi
- Áföll í lífi nemandans
- Áætlaður dvalartími hér á landi
- Atvinna foreldra og lengd vinnudags
- Á fjölskyldan íslenskan og/eða erlendan stuðningsaðila?
- Óskar fjölskyldan eftir að fá vinafjölskyldu?
- Hefur nemandinn verið aðskilinn frá foreldrum og þá hversu lengi?
- Upprunamenning – klæðnaður – hátíðir – siðir – trúarbrögð

Fyrir móttökuvíðtal er vert að skoða vefinn **Velkomin** sem er á Tungumálatorgi og athuga hvort hann nýtist nýju fjölskyldunni í samskiptum. <http://tungumalatorgi.is/velkomin/>

Í móttökuvíðtali fær fjölskyldan helstu upplýsingar um skólann og skólstarfið. Nauðsynlegt er að hafa í huga að of mikið upplýsingaflæði skilar sér ekki alltaf vel, sérstaklega ef það er aðeins munnlegt. Því er gott að afhenda helstu gögn á pappírformi, t.d. í plastmöppu og fara sameiginlega í gegnum þær upplýsingar sem þar er að finna.

Upplýsingar í möppu:

- **Skóladagatal** skólans
- **Stundaskrá** bekkjarins helst á myndrænu formi
- **Samantekt á ensku, pólsku og tailensku** um skipulag og starf grunnskólanna á Akureyri er nú til. Aftast í því skjali er líka síða um hvern grunnskóla fyrir sig þar sem fram koma upplýsingar um vefsíðu, símanúmer, stjórnendur, ritara o.fl. Gott að prenta út síðu um viðkomandi skóla. Sjá skjalið á ensku hér: <https://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2021/12/grunnskolar-enska.pdf>
- Skjölín eru á öllum málum á <http://erlendir.akmennt.is> - hvert skjal undir flípa viðkomandi tungumáls.
- **Upplýsingar um Byrjendalæsi** ef það er notað í bekknum. Upplýsingar um aðferðina eru til á ensku, pólsku, lettnesku, litháísku og þýsku. Sjá ensku hér: <http://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2016/03/enska.pdf>
- **Matseðill** fyrir einn mánuð. Þó matseðillinn sé á íslensku er gott að fara yfir einn mánuð með foreldrum til að þeir geri sér grein fyrir því hvernig hann er samansettur.
- Ef nemandinn er í 7. bekk eða eldri er nauðsynlegt að ræða um **dönskunám** eða undanþágu frá því. Við mælum með því að nemandi sem kemur á þessum aldri í skólann fái íslenskukennslu í stað dönsku og upprunamál metið í stað hennar. Slík eyðublöð eru til á vef Reykjavíkurborgar á nokkrum tungumálum og má prenta út: <https://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2021/12/Undanthaga-enska.pdf> (enska) http://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2016/10/Undan_ga_PL.pdf (pólska)
- **Verðskrá** fyrir mötuneyti og frístund er að finna á heimasíðu Akureyrarbæjar: <https://www.akureyri.is/static/files/gjaldskra-fristund-og-skolafaedi-fra-1.-januar-2022.pdf>
- Útskýringar á Mentor eru til á pólsku á Tungumálatorgi: http://tungumalatorg.is/polska/files/2011/09/2011_Mentor_PL.pdf
- **Orðalistar** sem koma að góðum notum fyrir kennara og foreldra á sjö tungumálum (af vef Reykjavíkurborgar) http://eldri.reykjavik.is/desktopdefault.aspx/tabid-3901/6590_read-3404/6353_view-2305/

Upplýsingar til nemenda bekkjarins og foreldra

Umsjónarkennari undirbýr nemendur í bekknum fyrir komu nýja nemandans og lætur foreldra vita um nýjan nemanda.

Á haustfundi með foreldrum, eða í póstsamskiptum, gæti verið gott fyrir kennara að spyrja um hvort einhverjir foreldrar í bekknum hefðu áhuga á að vera **vinforeldrar** erlendra foreldra í bekknum og aðstoða þá við að lesa skilaboð frá skólanum, segja þeim frá viðburðum á vegum foreldra o.fl. í þeim dúr. Þá væri hægt að bjóða erlendum fjölskyldum

slík tengsl og aðstoð ef þær vilja.

Undirbúningur í skólastofunni

Mikilvægt er að fjölbreytileiki nemendahópsins sé sýnilegur í skólanum og í skólastofunni. Það er líka virðing gagnvart nýjum fjölskyldum að sýna tungumáli þeirra og menningu áhuga og jákvæðni. Einföld leið til að minna okkur á fjölbreytileika er að setja upp á vegg kveðjur, eins og „Góðan dag“ á öllum tungumálum nemenda, hafa þjóðfána nemenda í stofunni eða merkja inn á heimskort öll þau lönd sem nemendur okkar koma frá.

Eitt af verkefnum fyrstu daganna gæti líka verið að setja upp á vegg heiti vikudaganna á móðurmáli nýja nemandans eða hvað annað sem hugurinn býður okkur.

Kveðjur á nokkrum tungumálum má finna á vefnum:

<http://erlendir.akmennt.is/index.php/kvedjur/>

Upplifun nýja nemandans

Þegar nemandi hefur verið í bekknum í 6-8 vikur væri gott ef kennari/kennsluráðgjafi/námsráðgjafi, settist niður með honum til að spyrja um líðan hans og upplifun í nýjum skóla. Það samtal þarf að sníða að hverjum og einum en dæmi um slíkt má sjá hér: https://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2021/12/Upplifun_nemanda2021.pdf

Fleira sem við þurfum að huga að:

Móttökuferli í hnotskurn, sbr. hér að framan

